

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involaie

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Piedestal nepieritor

(+). Măine va avea loc, la Satu-Mare, în cadre deosebit de sărbătorești, desvelirea statuei lui Vasile Lucaciu, „leul dela Șişești“. Cu acest prilej se vor aduce cuvenite elogiul memoriei celui ce a fost cea mai legendară figură a luptelor naționale purtate în ultima jumătate de veac de România de dincoace de Carpați. Iar bronzul care închipuie mândra lui arătare de preot și luptător robust și dărz, va rămânea să vestiască și pe mai departe, acolo, în orașul dela granița de vest, măreția idealului care l-a încălzit pe dânsul în toată vremea și ori pe unde l-a purtat dragostea de limbă, lege și neam.

Cel mai trainic monument — cu adevărat aere perennius — și l-a ridicat însă el însuși. Și încă în fața justiției palmuită de atâtea ori de auzitorii noștri de ieri. Ne gândim la procesul „Memorandului“, în care Lucaciu e printre cei mai urgisiți acuzați. Provocat să vorbească ungurește, el răspunde prompt și categoric: Am dreptul să vorbesc românește! Și dintr'asta nimic nu-l scoate: nici insistențe, nici amenințări, nici insulte grobiane. Prea veniau din străfunduri sufletești și prea erau călite în cel mai curat foc al moralei creștine convingerile naționale ale acestui preot român format în umbra lui San Pietro, ca să le fi clintit ceva ori cineva. Cu gândul la poporul său, la dreptul lui de a se iubi ca popor român și la datorința luptătorilor naționali de a face totul pentru națiunea lor, acuzatul se transformă în arhanghel al luptei drepte și cinstite, bazată pe morală creștină, pentru mai binele celor obișduiți:

„Istoria (poporului românesc) amintește un lucru: că un luptător național trebuie să-și precizeze punctul de vedere, fie în ce privește politica, fie în ce privește cultura. Trebuie să arate piedestalul pe care stă luptând pentru binele obștesc. În stadiul acesta cred că eu am aflat punctul de plecare. Piatra care servește de bază piedestalului meu este caracterul meu de preot care îmi impune lupta pentru sfintele drepturi ale națiunii mele suferinde. Iar piedestalul de pe care predic nu poate fi altceva decât punctul de vedere modern al liberalismului pus în strânsă legătură cu legile eterne ale moralei. Ce înseamnă pentru mine morală evanghelică? Fiecare națiune să se desvolte în libertate deplină, sentimentele nici unui popor să nu fie jignite în avântul lor. Numai în felul acesta practică libertatea poate să rămână idealul splendid al popoarelor, altfel se preface în venin ucigător. Ucide pe cei ce au înțeles-o greșit, cari însă, înainte de a pieri, aduc stricăciuni incalculabile popoarelor ce voiau să meargă înainte“.

Așa a grăit în fața judecătorilor străini preotul român unit. Și, cum era de așteptat: adevărul masiv al cuvintelor sale de splendidă sinteză a unui crez național, n'a fost înțeles de cei chemați să facă dreptate. Vasile Lucaciu a fost osândit. Ideea pentru care a suferit dânsul n'a putut fi însă ferecată în lanțuri și închisă între ziduri de pușcărie. Aceea a prins aripă, a făcut ocolul pământului scaldat în lacrimi românești, aprinzând în sufletele celor obișduiți flacăra aceluiaș foc sacru care ardea în inima luptătorului întemnițat. — Ca la sorocul vremii să ducă la biruință pe cei ce atâtea veacuri petrecuseră în întunec și în amară robie. Dar știuseră să se fiină tari pe temelile moralei vestite cu graiul și cu fapta de cărmuitorii lor firești, și să-și curățiască simțirile în așteptarea învierii care avea să vină. Și care a și venit.

Năravuri vechi

Guvernul în slujba proselitismului — Fărădelegea dela Suceava — Noua ispravă dela Tarna-mare —

(=). Rând pe rând, revenim la normal. — Așa socot confrății din cealaltă strană, că a fost destul din atâtea „cuvinte de pace“. De rugat, e deadreptul primejdios să ne rugăm. S'ar putea întâmpla, Doamne ferește, să ajungem sfinși și buclucu-i gata: nu se mai face unirea. Căci doară: „a trecut vre-un sfânt dela o confesiune la alta?“ Așa se întreabă, cu toată pietatea, „Telegraful“ (6, 12. 1936) închipuindu-și răspunsul, evident, categoric negativ. Să nu ne mai pierdem deci în discuții și rugăciuni nefolositoare. Ci să ne apucăm de treabă.

Cum? Drumu-i bătut și cunoscut. Avem metode brevetate pentru a produce, în gazete, „reveniri în masă la ortodoxie“. Cea mai rodnică dintre toate s'a dovedit până acuma: Statul, săracul! El să-și pună mâna, cu puterea și cu ispitele lui. Cu pământul lui, cu inspectorii lui. Și lucrurile vor merge strună. — Și Statul se cam lasă dus în aceste ape primejdioase. Am avut destule cazuri edificatoare în trecut. Aveam bune motive să sperăm, că-și va veni în fire și își va vedea de slujba sa cu dreptate și cu ținerea în seamă a intereselor superioare ale țării. Ne-am înșelat. Ca și când ar fi acum începător în domeniul spinos al problemelor confesionale, ca și când am trăi zile de pace desăvârșită și asigurată, el se lasă transformat în simplă unealtă de prigoană confesională, punând singur în primejdie pacea internă a cărei menținere este prima lui chemare. Două cazuri vor ilustra situația.

„Monitorul Oficial“ din 5. 12 36 publică un jurnal al consiliului de miniștri (No 2661 din 26. 11. 36), care aprobă decizia din 19. 6. 36 a Ministerului Instrucțiunii și cultelor (privitoare la răpirea bisericilor unite din Suceava Bucovinei) și o ratifică — țineți-vă bine! — „împreună cu toate actele organelor administrative locale, făcute în numele guvernului și în executarea acestei decizii“. — Vă aduceți aminte de toată istoria. Și țți toate samavolnicile săvârșite de un prefect abuziv față de niște oameni pașnici, cari n'au fost lăsați să se roage lui Dumnezeu nici în biserică, nici în casa lor parohială. Au fost scoși din ele cu jandarmii. Consiliul de miniștri aprobă, consfințește și acopere toate aceste abuzuri. În bloc. Fără alte cercetări și amănunte. — E ceva atât de uluitor, încât ne vine să credem că e o plastrografie la mijloc. Consiliul de miniștri, oricum, e un for ceva mai serios decât să facă astfel de bravurii!

Și încă nici nu se oprește aci. Ci „constată, că intabularea bisericilor Invierea Domnului din orașul Suceava.. a fost eronat fă-

cută pe seama bisericilor și parohiei greco-cato-lice din Suceava.. și autoriză pe dl ministru al cultelor să ceară oficiul cărților funduare al judecătoriei mixte Suceava, sau altei autorități ori instanțe judecătorești, rectificarea înscrispțiunei acestor bunuri pe numele Sfintei Mitropolii a Bucovinei“. — Tare frumos! Consiliul de miniștri transformat în autoritate de cărți funduare. Un mic birou pentru constatarea proprietății! Ocupații la înălțimea vremilor prin cari trecem! Frumos de tot. — Și măcar de-ar fi început de aici. Să se fi adresat justiției, și anume forului competent (ou „altei autorități ori instanțe judecătorești!“), calea-valea. A mers însă ca racu. Întâi decorează pe prefectul samavolnic. Apoi decretează că biserica nu-i bine întabulată. În urmă, decide a se adresa judecătoriei. Și dacă asta nu va face la poruncă, atunci... „altei autorități“. Uneia care ascultă.

E ceva de necrezut toată povestea asta. Dar e negru pe alb publicată în cea mai... serioasă gazetă a țării! — Inutil totuși s'o comentăm. Înțelesul ei e simplu. Pentru a-și juca bine rolul prozelitist, guvernul ia asupra sa și astfel de riscuri. Fiindcă foarte ușor s'ar putea întâmpla, ca justiția să-i răstoarne toate planurile și constatările. Și atunci, ce-o fi cu obrazul? — Vom vedea!

Alt caz. Dela Tarna-mare (jud. Satu-Mare). — „Universul“ a scris, nu de mult, că acolo se petrec lucruri grozave. Unii „revin în masă la ortodoxie“. Dar funcționarii nu-i lasă, în raptul capului. A trebuit să facă anchetă d. inspector gen. administrativ Dumitru Avram, ca să iasă lucrurile bine.

Care-i realitatea? — Parohia e formată din trei așezări străvechi românești (Tarna-mare, cu 1080 credincioși, Valea seacă 1050 și Bocicău 500) și cătunul Văgaș, în care hălăduesc 90 de familii de origine ruteană. Veniți la tăiatul pădurilor, prin 1870—75, s'au împotmolit acolo și au început a munci terenul defrișat. Neînțelegeri. Judecătoria face dreptate: dă fiecărui cap de familie câte 3 jugh. Nemulțumire și intervenții de tot felul.

Unul din ei, invalid fără pensie, concubinar, harnic cercetător al mănăstirilor prahoslave din Cehoslovacia și apostol fără spor printre ai săi ai pravoslaviei, are o idee: să ceară ajutor dela reprezentanții ortodoxiei: preot, protopop, delegat al episcopiei, adunați la o serbare! Promisiune netedă: dacă se fac ortodocși vor căpăta lotul dublu, plus 90 jugh. pădure și 100 pășune! Vor avea și preot „păcinst“ și fără plată! — Fierbere în cătun! În luna Martie, vreo 40 ruteni și-au câștigat „con-

vingere" ortodoxă. Se anunță la ofițerul stării civile pentru trecere. Acesta cere *actele și documentele prevăzute limpede în lege*. Tărăboi mare. Astea-s șicane împotriva ortodoxiei! — Hai la judecătoria! Nu s'au mai găsit decât 28 de convertiți. Notarul însă, și acum, cere actele legale. Se ajunge la Tribunal, care infirmă decizia judecătorei de ocol și aprobă procedura notarului ofițer al stării civile! Cu toate acestea, notarul reclamat și anchetat de 3 ori! Pentru că a îndrăznit să țină legea!

Intre timp, se făcu vară. Protopopul ort. cu ajutoarele, nu mai au răbdare. Ies la Văgaș, întră fără multă formă în capela noastră, fac slujbe, *botează din nou*, pe ortodoxie, pe cei prezenți, „îi ung cu mir pe mai multe părți ale trupului”, și le trag o predică împotriva catolicismului, de să-i meargă vestea. — Rezultatul: dezastrul! Și cei trecuți au început să revină. Și când la 2 săpt. un călugăr a mers să le facă slujbă, nu l-au mai lăsat în biserică. Nici pe prota, nici pe ceilalți. Și la atâta roadă a rămas marea vânătoare: 28 declarații de trecere, din cari 14 au revenit, alții sunt și ei pe același drum, afară de 6, cari la noi nu prea au ce căuta (concupinari).

Acum vine marea întorsătură: plângere la minister, care delegea pe ins. gen. adm. *Dumitru Avram* să ancheteze. — În 2 Nov. ancheta: Chiamat tot satul. Lucrările le conduce preotul ort. aghiotant. — D. inspector întreabă: ce i-a îndemnat să treacă la ortodoxie? Răspunde consilierul comunal Ioan Rosoca: „Am trecut fiindcă preoții ort. au promis că fiecare familie care trece la ort. va primi 10 jugh. pământ”. El personal nu voise se treacă. Dar ceilalți i-au hotărât moartea. Ceeace unul din conjurați recunoaște, în public. — Altă întrebare: Ce i-a îndemnat să revină la catolicism? Răspuns: Nu le-au plăcut oamenilor predicile ortodoxe. Mai ales cele despre purgator. (Și consilierul, întrebat, explică f. limpede ce-i purgatorul). — S'a auzit însă și un alt glas. Unul din matadorii trecerilor, rutean, a spus: „vreau

să fiu ort fiindcă vreau să fiu frate cu românii din vechiul regat!” (Răsete generale!).

Ancheta va continua în 5. 11. D. inspector cu aghiotatul-preot fac o raită prin Cehoslovacia Sosec târziu, la 8 seara. Cătrăniți. Omul statului se răstește la notar. Apoi la oamenii aduși cu jandarmii: trebuie să se facă ortodocși, fiindcă și statul și D-lui e ortodox; Catolicismul maghiarizează, etc. Asta ca introducere. Apoi continuă ancheta. Preotul nostru, păr. A. Lupu, contestă autenticitatea reclamațiunii și a semnăturilor. Pe asta izbucnește scandalul. Preotul ortodox sare cu cele mai grosolane injurii, până nu i-s'a făcut un mic semn de corecțiune. Atunci a sărit dom' inspector: l-a prins de gât pe preotul nostru, l-a insultat și a dat ordin jandarmilor să-l lege în lanțuri. (Aceștia, mai cumiți, n'au executat ordinul ilegal). Pe urmă s'a și lăudat cu așa ispravă.

Au trecut, de atunci, câteva săptămâni. Cu toată teroarea, ce nu încetează, oamenii revin la matcă. Au mai rămas câțiva, cari nu pot reveni la noi. (Au acățături). Cari țin, în schimb, vii legături cu călugării ruși pripășiți în Cehoslovacia. Prin intervenția parohului ort. un astfel de călugăr, I. Dobos, a și venit la Văgaș, în 20—21 Nov. și a făcut propagandă pentru ortodoxie așa: „Bărbeți cari ați fost cununăți de preoți gr. cat. faceți-vă ortodocși și noi vă vom despărți de soții, și vă vom cununa cu fetișcane tinere!” — Rezultatul: nouă îndârjire în contra ortodoxiei. Și desgust.

Asta-i situația acum. După toată această țigănie, abia a putut pescui iscusința unui inspector general adm. vreo 6 specimene rutene, cărora li-s'a deschis calea legăturilor cu toți călugării prahoslavnici din alte țări. Toate acestea spre mai marea tărie a legilor, spre cinstea Statului ocrotitor al dreptății și spre mărirea neamului românesc pe care îl vor salva călugării prahoslavnici de peste Carpați! — Ural

Arama pe față

Confrații de pe la Sibiu și-au pierdut răbdarea. Vreau „unirea” noastră în... neunire, repede de tot. Și fără prea multă cercare a adevărului. Asta numai încurcă lucrurile.

Neavând prilej mai potrivit pentru „a-și da drumul”, se reped la d. I. Frollo dela „Farul Nou”, care făcuse apel la o mai strânsă colaborare între catolicii înșiși. Atâta a fost destul pentruca „Telegraful” (6 12. 36) să se infurie și să-l insulte. Ci-că pentru dânsul „unitatea constituită prin dogme e mai puternică decât cea constituită prin sânge”. — Dar d. Frollo era numai un pretext. Gândul precucerii la noi este, ziua și noaptea. Ne provoacă deci „să mărturisim tot așa de clar și noi uniții. Ne spun însă imediat, că nu-i necesar să mai răspundem: „când spun [uniții] că sunt întâi catolici și apoi români, mărturisesc în fond același lucru”.

O mică pauză aci. — Pentruca frații să nu se mai încurce în întrebări hazoase, le facem mărturisiri cât de categorice doresc: Se cade a asculta mai mult de Dumnezeu decât de oamenii. Dar legea lui Dumnezeu ne poruncește, de acord cu graiul sângelui, să iubim pe oameni, și între ei să ne iubim mai întâi și mai mult neamul, frații. Este absolut greșit pusă opoziția dintre dogme și sânge: ea nu există în învățătura creștină. Numai necredinciosul poate pune dilema în acel chip. — La fel de greșit cealaltă butadă sibiană: întâi catolic, apoi român. Nimeni nu poate spune așa ceva. În ordinea existenței ne naștem români, apoi ne botezăm în catolicism. Catolicismul însă nu e „din lumea aceasta”, n'are nimic contrar cu graiul sângelui. Atâta doar că nobilitează, adâncește iubirea de neam.

Trecem însă peste aceste vechi jocuri de cuvinte sibiene. Mai mari decât acestea veți vedea. — Confrații și-au ieșit cu totul din sărite din cauza metodei propuse de noi pentru unire: *rugăciunea*, și căutarea sinceră a adevărului. „E în acest răspuns [al nostru —

□ □ Foia „Unirii” □ □

Mișcarea spirituală a Preoțimei

de pr. L. Chinezu

Prezentasem publicului în Nr. 46 al „Unirii” Asociația preoțească „Sf. Apostol Petru”, și promisesem că în legătură cu spiritul ei voi preciza odată și raporturile ei cu Biserica, cu preoții și cu credincioșii încredințați grijei lor.

Acum, având proiectul de statute la îndemână, și crezând că toate acestea vor apare destul de clar din însuș textul lor, nu voi mai da nici o altă deslușire, cel puțin pentru moment.

Pun deci în fața celor interesați acest proiect de statute, ca toți cei ce află de bine, să-și poată spune părerea asupra lor, spre binele nou născutei Asociații.

STATUTELE

Asociației Preoțești Arhidiecezane
„Sf. Apostol Petru”

CAP. I. Natură și scop

Art. 1. Asociația preoțească arhidiecezană „Sf. Apostol Petru” este o organizație strict bisericască.

Art. 2. Scopul ei este ajutorarea membrilor la realizarea sfințeniei preoțești și a spiritului apostolic adevărat.

Art. 3. Spiritul pe care vrea să-l comunice membrilor săi această Asociație se va nutri:

a) din neîncetata grijă de creșterea lor în darul sfințitor;

b) din conformarea cât mai desăvârșită cu gândurile și dorințele Bisericii;

c) din iubirea frățească efectivă;

d) din devotamentul ce-l vor avea față de credincioșii cari le sunt încredințați. — Toate acestea, deci, sunt în mod particular recomandate membrilor.

Art. 4. Incadrată în supunere preoțească față de sfânta Ierarhie, Asociația va da toată atențiunea îndrumărilor pe care Sfântul Părinte Papa, Urmașul Sfântului Petru, le dă preoției catolice, și le va urma conform dispozițiilor Preaveneratului Ordinariat Arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Făgăraș, sub a cărui imediată jurisdicție stă și din a cărui jurisdicție participă, după normele în vigoare.

Art. 5. Patronul Asociației este Sfântul Apostol Petru, Verhovnicul Apostolilor și primul Vicar al Mântuitorului nostru, Isus Hristos.

CAP. II. Membrii

Art. 6. Pot fi membri ai Asociației toți preoții de mir din arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, cari cer în scris să fie admiși, și declară că vreau să-și întocmească vieța după statutele de față. — Toți cei primiți sunt membri ordinari.

Art. 7. Primirea în Asociație o face Directorul.

Art. 8. Primiriile efective îi premerge o probă de șase luni, după trecerea cărora membrul face promisiune de statornicie și primește tessera de membru.

CAP. III. Datorințele membrilor

Art. 9. Membrii își vor impune ca primă obligație socială supunerea deplină față de autoritatea bisericască competentă, fie ea de orice grad.

Art. 10. În adunările Asociației nu se va putea discuta nici un fel de politică militantă de partid. — Iar afară de aceste cadre, orice simpatii politice ar avea vre-un membru, practicarea ei să fie pe deplin în spiritul Bisericii.

Art. 11. Toți membrii Asociației au dreptul și datorința de-a participa la Adunarea generală anuală, și la exercițiile spirituale ce-i premerge. În caz că ar fi împiedecați, sunt dator să-și motiveze absența față de Director.

Art. 12. Fiecare membru este dator să-și fixeze și să urmeze cu punctualitate un program de zi, care, ținând seama de datorințele și împrejurările în care se află fiecare, trebuie să cuprindă și următoarele puncte:

a) Dimineața, oferirea întregii vieți și activității lui Dumnezeu, îndată după deșteptare;

b) Meditația de 1/4 oră, cu preferință înainte de Sf. Liturghie;

c) Recitarea rugăciunilor de dimineața și de seara împreună cu familia, iar, singur, să reciteze cel puțin o oră canonică.

d) Studiu teologic de cel puțin 1/4 oră, mai ales în vederea predicii și a catehezel;

e) Lectura unui capitol din Sf. Scriptură;

f) Vizita la Preasfânta Taină;

g) Cuminecare spirituală;

h) O devoțiune precisă către Preacurata;

i) Cât mai multe binefaceri și mortificări;

scrie „Telegraful“] sau naivitate sau... altceva mai rău. Ce cred cei ce răspund astfel? Să așteptăm să devenim întâi prin rugăciune serafimi, ca să ne putem uni? Cred ei că putem ajunge în această vale a plângerii, care e lumea, la gradul de perfecțiune intelectuală și morală? Ei, și ce-l dacă ne-om ruga mult? Chiar dacă ne-om ruga continuu — cât sfinții, tot nu ne-am putea uni dacă ne încăpăținăm în iluzia că nu știu ce prăpastii de netrecut sunt între noi. A trecut vrean sfânt dela o confesiune la alta? ... Calea unirii e mult mai simplă. Adeca, să nu ne mai închipuim că suntem despărțiți, ci „să recunoaștem realitatea: între poporul unit și cel ortodox nu e nici o deosebire... Să nu mai spunem popoului unit că e deosebit de frații lor (!). Trebuie pentru asta să amânăm pentru mil de ani unirea, până își vor face poate rugăciunile efectul? ...“

Na, fraților, nu mai așteptați, și nu vă mai rugați! La ce bun? Din moment ce voi mărturisiți împede, că nu credeți în dogme, nu credeți în puterea rugăciunii, nu credeți în datoria de-a ține la perfecțiune, etci Teribilă și dureroasă mărturisire de... necredință! Așa da, așa înțelegem că pentru voi problema e cât se poate de simplă. O chestiune de interes, pe care le botezi azi naționale, mâine de rasă, poimăne de familie, apoi individuale, etc. — Regretăm, dar nu vă putem urma pe această cale. Noi credem și rugăm pe Dumnezeu să ajute necredinții noastre. Știm că suntem datori, și dacă nu suntem sfinți, să căutăm adevărul singur mântuitor. Numai acolo, „în adevăr“, trebuie să se facă unirea.

Dar chiar dacă voi ați luat-o pe drumul acestui veac, totuși n'ar trebui să vorbiți despre rugăciune în acest ton disprețuitor. Dacă voi nu vă rugați, sunt alții cari se roagă, mult și sincer. Și pentru voi!

Indemnuri înalte. Noul nostru nunchiu apostolic, Ex. Sa A. Cassulo, îndată ce și a luat în primire postul de mare răs-

pundere și a depus cuvenitele omagii la treptele Tronului României, a simțit nevoia de-a lua contact sufleteș cu credincioșii catolici din țară. A trimis, în acest scop, tuturor Arhierilor noștri o scrisoare plină de lumină, în care își gădesc grai cuceritor nobilele sentimente și intențiuni cu cari vine în mijlocul nostru trimisul Sfântului Părinte dela Roma.

În același timp însă, află cuvinte potrivite pentru o norocoasă formulare a idealului spre care trebuie să tindă mereu Biserica noastră, spre „a face să înflorească din nou credința și sentimentul religios în această scumpă națiune“. Iată principalele lucruri la cari trebuie să fim cu băgare de seamă:

„Să facem cunoscută vieța lui Isus, atât de plină de exemple minunate, de lumină spirituală, de învățături practice... Să prezentăm Biserica în toată realitatea sa practică de acțiune religioasă-socială și să o facem iubită, fiindcă ea este mama tuturor“. — Este un îndemn cât se poate de binevenit. Acei cari vreau să fie aliatul ce transformă lumea, trebuie să cunoască temperatura actuală a frământăturii. Trebuie să știe ce fel de hrană caută sufletele sbuciumate ale vremii noastre. Trebuie să fie „moderni“. Iar omul de azi nu e meditativ. Prin fapte va pătrunde în sufletul lui și învățătura. Din faptele lui Isus, și din acțiunea religioasă-socială a Bisericii și a oamenilor ei, a preoților.

Aceștia însă nu vor uita, în aceeași vreme, că ei sunt „lumina, sarea pământului; să fie deci „buna mireasmă a lui Hristos“ și să se silească a răspândi parfumul sfințeniei între credincioși, cari trebuie să vadă în preot pe omul rugăciunii, omul lui Dumnezeu“. — Cu adevărat, esențială datoria aceasta a preotului, subliniată cu atâta putere și în noua enciclică despre preoție. Veacul nostru nu meditează, nu se roagă. Cu atât trebuie să se roage mai mult slujii-

torii altarelor. — În acest spirit trebuie să crească tinerii leviți din școlile de preoție: „în iubirea față de biserică, să-și prepare mintea prin științele sacre, voința în sfințenie și virtuți preoțești“. Să nu uite, că ei sunt „cea mai frumoasă speranță a eparhiilor noastre, și lumina ochilor Sfântului Părinte“.

Iată cuvinte cu adevărat părintești, pline de iubire și de înaltă înțelepciune. Ele vor găsi, de sigur, răsunet cald în inima Bisericii noastre, care roagă pe Domnul să facă rodnice înaltele gânduri ale trimisului Papii!

Teologia și Francmasoneria*)

La 22 Noembrie c. se va deschide la Atena, în capitala Greciei, *Congresul profesorilor dela Facultățile de Teologie ortodoxe din întreaga lume*. Lucru destul de firesc, după atâta sbuciumare și nesiguranță în care fostul patriarh Meletios a asvârțit biserica ortodoxă.

Nu mai că acest congres este mai periculos decât toate întrunirile pe cari ortodocșii le-au avut cu protestanții și sectanții pe la diferitele conferințe internaționale, (1925 la Stockholm; 1927 la Lausanne; 1920 la Londra; 1935 la București; 1936 la R. Vâlcea, etc.), pentru că Francmasoneria a pus stăpânire pe foarte mulți teologi. Judecând după roadele teologiei ortodoxe din ultimul timp s'ar părea, că teologia actuală nu mai are alt scop, decât să discrediteze ortodoxia prin tot felul de

*) Impotriva evidențelor, tot se mai găsesc aiuristi de reacredință, cari vorbesc de nu știu ce complicități secrete între Biserica Romei și francmasonerie. Deși se știe și se vede, că aci e vorba de foc și de apă. — Aceiași cunosători de taine străine tac însă chitic, când e vorba de ortodoxie. Nu ne spun cum luptă ea împotriva lojelor. Dar se mni găsesc și oameni de curaj, cari ne lasă să întrezărim adevărul. Dintre aceștia face parte Preot Al. N. Const. al cărui articol apărut în *Glasul Monahilor* din 22 Nov. îl reproducem în întregime. Este instructiv din multe puncte de vedere. (N. R.

- j) Rugăciunea Asociației;
- k) Pregătirea meditației de cu seara;
- l) Examinarea conștiinței;
- m) Notarea foalei de auto-examinare;

Art. 13. Tot zilnic se recomandă celebrarea Sf. Liturghii, pe lângă cuvenita pregătire și mulțumită, făcând totdeauna un momento pentru membrii vii și pentru cei morți, precum și pentru intențiunile recomandate de Director.

Art. 14. Lunar fiecare membru e dator: a) să-și facă mărturisirea sacramentală, recomandându-i-se foarte insistent s'o facă și mai des. — b) să trimită foala de auto-examinare la Directorul Asociației, împreună cu întrebările sau comunicările ce ar avea să le facă Directorului Asociației.

Art. 15. Tot lunar se mai recomandă membrilor să facă o reculegere spirituală de o zi.

Art. 16. Anual fiecare membru este dator: a) să facă exerciții spirituale de cel puțin trei zile întregi. Iar dacă nu le va putea face, va raporta în conștiință Directorului motivele pentru care le-a amânat.

b) Să celebreze o Sfântă Liturghie pentru membrii vii ai Asociației în primăvară, și câte trei Sfinte Liturghii pentru fiecare membru decedat, îndată ce a aflat de moartea lui.

c) Să contribuie cu suma fixată de adunarea generală; iar dacă adunarea nu s'ar putea ține, cu suma fixată de Director, pentru susținerea cheltuielilor efective ale Asociației.

d) Să-și cumpere, după puteri, și să-și aboneze cărțile, respectiv revistele și jurnalele bisericesti, mai ales cele recomandate de Director, având nevoie de ele pentru a se per-

fecționa în știință și în viață spirituală. La fiecare sfârșit de an va fi dator să raporteze amănunțit Directorului asupra acestui punct.

Art. 17. Fiecare membru este dator să răspândească neîncetat și cu toată sârguința presa bună printre frați și în mijlocul popoului, fără să-și uite de intelectuali.

Art. 18. Dacă viața unui membru nu va corespunde cerințelor acestor Statute, și îndreptarea dorită n'ar urma nici după avertizări făcute în scris de către Director, membrul va fi eliminat, iar Directorul va aduce aceasta la cunoștință adunării generale.

CAP. IV. Conducerea

Art. 19. Asociația este condusă de un Director ales pe trei ani, cu majoritatea absolută a membrilor prezenți. — El poate fi reales. După alegere va trebui să fie confirmat de Preaveneratul Ordinariat Arhiepiscopesc. Până la confirmare, oficiul de Director îl împlinește cel vechiu.

Art. 20. Directorul să știe, că el este părintele familiei Sfântului Apostol Petru, și ca atare să întărească pe cei slabi de inimă, și să susțină în bine pe cei îndrăzneți. — El crează și menține în Asociație unitatea de spirit și de vederi, și face tot ce poate pentru dezvoltarea ei intensivă și extensivă. Astfel: el reprezintă Asociația în fața Preaveneratului Ordinariat, convoacă adunarea generală, primește folle de auto-examinare și scrisorile din partea membrilor, dă răspunsurile de lipsă, păstrează sigiliul, arhiva și un conspect al membrilor, no-

tează evenimentele mai însemnate din viața Asociației.

Art. 21. Marind Directorul, cel mai vechiu membru îl ia locul până la proxima adunare generală, care va alege altul.

Art. 22. Preaveneratul Ordinariat Arhiepiscopesc poate să ceară oricând raport asupra mersului Asociației, și în caz grav, să trimită chiar un delegat al său, care să controleze activitatea Asociației.

Art. 23. Ținând seama de natura și scopul Asociației, ea nu are nevoie de alți funcționari, decât de un secretar de ședință, ales ad hoc de Adunarea generală.

CAP. V. Adunarea Generală

Art. 24. Directorul va convoca în fiecare an adunarea generală, cu program amănunțit, pentru ziua care urmează exercițiilor spirituale. Convocarea se va face cu cel puțin cincisprezece zile înainte de ținerea adunării.

Art. 25. Drept de cuvânt și vot au la adunarea generală numai acei membri, cari au trimis folle de auto-examinare regulat.

Art. 26. Adunarea generală se va ține cu orice număr de membri, va asculta raportul Directorului, va decide în cauzele apelate, va explica statutele și dificultățile din ele; va putea face regulament în cadrele statutelor și va debate propunerile membrilor.

Art. 27. Adunarea generală este prezidată de Director și decide în toate chestiunile cu majoritate de voturi. În caz de paritate decide votul Directorului.

Art. 28. Pentru ca să poată modifica sta-

compromisuri și abdicări pe cari le-a făcut protestanților.

Ce ne putem aștepta dela *congresul dela Atena*, al cărui organizatori n'au avut curajul să pună printre problemele dela ordinea zilei și *francmasoneria*, cu toate că ea este anunțată pe ordinea de zi a viitorului Sinod ecumenic?!

Și cum să fie anunțată o așa de actuală problemă, când corpul profesoral dela Facultatea de Teologie din Atena este acuzat pe față de francmasonerie? Aceasta este cea mai proaspătă informație și totodată și cea mai dureroasă! Insuși decanul Facultății, dl. Alivizatos, este acuzat. Iar noi n'avem niciun motiv să nu credem, când știm că și fostul decan al Facultății de Teologie din București, părintele Ion Mihălcescu, actualul vicar al Sf. Patriarhii, arhierul Irineu Târgoviștean, a fost francmason militant. Cel puțin P. S. Sa s'a retras, după cum se vede din impresionantul interviu dat anul acesta lui „*Sfarmă Piatră*”, însă dl. Alivizatos până în prezent nu cunoaștem să fi făcut gestul de lepădare.

De aceea nu trebuie să ne mirăm că ortodoxismul stă sub cele mai cumplite amenințări.

Mulți stau încă nedumeriți asupra cauzei unei așa sgomotoase căderi a Bisericii ortodoxe ruse și nici nu bănuiesc marea acțiune francmasonică, diavolească acțiune, care a măcinat-o, rozându-i ca și cari scaunele episcopale și mitropolitane, căci în Sinodul rusesc pătrunseseră francmasonii cu camilavce pe cap. Cum n'ar fi fost oare aceștia capabili de unire cu anglicanii?!

Iată dăm aci câteva crâmpene dintr'un articol publicat în revista „*Misionarul*” (Nr. 9 din 3936) din Chișinău, ca cititorii să ia cunoștință de cruda realitate:

„Cu ocazia aceasta e necesar să menționăm, că raporturile reciproce dintre ortodoxie și masonerie se disting printr'o toleranță comparativă și aceasta din urmă se manifestă de mai mult timp. Este cunoscut, de ex. că unii episcopi ortodocși ruși din sec. XVIII și începutul celui de al XIX dacă nu aparțineau asociațiilor francmasonice, despre care lucra-

tutele, ori să facă regulament, trebuie să fie de față cel puțin două treimi dintre membri cu vot neîmpiedecați de-a participa, și hotărârile să se ia cu două treimi a celor prezenți cu drept de vot.

Art. 29. După ședința adunării generale, Directorul va prezenta Preaveneratului Ordinariat Arhiepiscopesc un raport asupra celor discutate la ședință.

CAP. VI. Dispoziții finale

Art. 30. Dacă vreun preot din altă dieceză a provinciei mitropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș ar dori să fie membru al acestei Asociații, i-se cere să împlinească condițiunile din art. 6 și să aibă aprobarea Preaveneratului Ordinariat diecezan respectiv.

Art. 31. Statutele de față, ca și orice modificare făcută în sensul art. 28, intră în vigoare după aprobarea lor de Preaveneratul Ordinariat Arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Făgăraș.

Art. 32. În caz de dizolvare a Asociației de către forurile bisericești competente, conform regulilor în vigoare în astfel de cazuri, arhiva ei va trece în arhiva consistorială din Blaj.

Art. 33. E de dorit, ca în fiecare din diecezele provinciei mitropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș, să se înființeze Asociații similare și, dacă faptul ar prezenta interes, să se federalizeze, în urma aprobării înaltului Cor episcopesc.

se pomenește câteodată în presă, cel puțin aveau o atitudine de indulgență, uneori chiar binevoitoare.

Să ne amintim aici aprecierea, citată de altfel și mai sus, a cunoscutului mitropolit de Moscova, Platon Leușin, despre contemporanul său N. I. Novicov, un mason rus vestit. Printre clericii ruși inferiori din acel timp, erau de acel cari aveau toată bunăvoința față de francmasonerie, iar unii erau chiar membri activi ai lojelor” (pag. 545—546).

La începutul sec. XIX-lea masoneria rusă, spre exemplu, înflorea. *Toți se închinau înaintea ei, neexceptând și reprezentanții ierarhiei superioare.*

„Peste vreo 50 de ani însă influența masonică în Rusia scăzu. Și iată la Pisemski, arhierul rus Eugenie (evident, că mitropolitul Eugenie Bohovtinov) se exprimă ironic: „ce înseamnă în prezent masoneria?... O vorbă goală, un sunet deșert și mai mult nimic!” (pag. 557—558).

Accastă vorbă goală a adus Biserica rusă acolo unde se găsește!

Socotim deci că e timpul ca preoțimea de mir, care formează armata păstorilor cu răspunderea directă în fața poporului român (cu care secundă de secundă stă în contact), să nu se mai încreadă în spusele pantalonarilor, cari nefiind hirotonii își permit să vorbească vrute și nevrute în numele lui Hristos, când chiar din cei îmbrăcați în rasă sunt plini de scârbenia înoltrilor.

Preot Al. N. Const.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele numiri: pâr. *Gheorghe T. Zagrai* din Găureni, admin. paroh. la Vișag; pâr. *Alex. Potenariu* din Vișag, admin. paroh. la Râpa de sus; pâr. *Ambrozie Birș* din Strana, la Feldioara; pâr. *Teodor Cerghi*, nou-hirotonit, admin. par. la Corneni.

Academicienii și datorințele lor creștine. Nu de mult s'a prezentat în audința la Sf. Părinte Consiliul Suprem al studențimii universitare din Acțiunea Catholică Italiană. Vicarul Domnului i-a primit cu deosebită afabilitate și în cuvântul rostit cu acel prilej le-a atras atenția că academicienii din mișcarea acționistă formează statul major al aceleia și că instrucția academică nu numai că mijlocește o cultură superioară și dă anumite îndrituirii speciale ci impune și îndatoriri deosebite. Mai ales îndatorirea de a premerge cu pilda vieții creștine celor cari n'au norocul unei asemenea culturi. Aceasta este doar' o grație a lui Dumnezeu, și cei ce s'au împărtășit de ea trebuie să-și arate eccunoștința prin aceea că pun în slujba împărăției Domnului forțele și energiile de cari dispun.

Sărbătorirea unei slugi a Domnului. Preoțimea distr. Chior a ținut să-și arate, în ziua de 26 Noembrie c., sentimentele sale de venerație față de pâr. *Ioan Ivesiu*, protopopul districtual, care a împlinit 50 de ani de slujbă la altarul Domnului. Cu acel prilej, prin rostul pâr. V. Pantea, s'a reliefat munca depusă de cel sărbătorit în Crasna, Bocșa română, Stremț și Șomcuta mare, unde se află de 23 de ani. După sf. liturghie, oficiată în sobor de preoți, au urmat recepțiile la casa parohială. Aci au luat cuvântul dd. A. Nilvan, Marchiș inv., Dr. Ștefan Pop, primpretor și pâr. V. Maior. — Dorim și noi jubilentului încă mulți ani de apostolie în via Domnului!

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Misluni poporale. De praznicul Vovideniei din acest an, după informațiile ce am căpătat mai în urmă, s'au ținut sfinte misiuni poporale în *Sântimbru* și *Luncani*. La Sântimbru preot misionar a fost pâr. *I. Isaicu*, prof. de religie în Sibiu. S'au înregistrat 391 mărturisiri, la ascultarea cărora a dat ajutor și pâr. Dumitreanu, preotul din loc, cu Frații întru Domnul din parohiile vecine. La Luncani osteneala misionarului a revenit pâr. *Ioan Cârnașiu*, prot. Turdei. La ascultarea alor 274 mărturisiri, au dat ajutor pâr. Iuliu Ilian, preotul local și frații preoți învecinați. — Preamărit să fie Domnul pentru toate.

Locale. Dumineca viitoare, cea de înaintea Nașterii Domnului, va *predica* în catedrală pâr. *Victor Pop*, canonic mitropolitan.

— Cercul Franco-Român și revista „*Blajul*” a aranjat Dumineca trecută o *ședință festivă* în cinstea pâr. mitropolit. Cuvântul de deschidere l-a rostit prof. S. Ghizdavu, președ. Cercului. Au conferențiat pâr. asumpționist A. Meix și d. prof. Dr. V. Fulicea. S'a făcut lectură din poezii francezi (d. Fulicea) și s'a citit o nvelă a d. Pavel Dan (prof. Gr. Pădureanu). Au fost și puncte de cor și muzică, dirijate de prof. C. Cherebețiu. — De încheiere pâr. Mitropolit mulțumește aranjatorilor acestei festivități.

Fundațiune în rate. Episcopul de Bale (E'veția) într'o pastorală recentă recomandă credincioșilor săi o asociație de asigurări, înființată nu de mult. Asta pentru că noua asociație oferă catolicilor posibilitatea de a întemeia, pentru cazul morții lor, o fundație liturgică, sau orice altă fundație pie, plătind câte o cotizație anuală.

Sfetnicul președintelui Statelor Unite un catholic. Agenția „*Kipa*” aduce știrea că d. Roosevelt, președ. Statelor Unite, a chemat pe d. *Hollis*, profesor univ. la Stonyhurst, în Anglia, să colaboreze cu dânsul în calitate de sfetnic în chestii de economie și de finanțe. De notat că d. Hollis e convertit, și e fiul episcopului anglican din Taunton (Anglia).

Comuniștii indezirabili la căile ferate cehoslovece. După informațiile din Praga ale lui *Osservatore Romano* (2. 12. 36) în decursul ședințelor comitetului așa zis al bilanțului dela Camera deputaților cehoslovaci, deputatul comunist Sianky a protestat împotriva faptului că administrația căilor ferate cehoslovece refuză să deie posturi comuniștilor. La această ieșire a răspuns numa decît ministrul comunicațiilor, dr. Beyne, precizând că această măsură e deplin justificată. Partidul comunist adecă susținând dreptul minorităților de a se rupe de stat și îndemnând pe soldați să-și întoarcă armele împotriva propriilor lor superiori, și-au pierdut dreptul la slujbe tocmai la căile ferate, cari într'un moment critic sunt tot așa de importante ca armata însăși.

Danii marinimoase. Pentru biserica noastră din *Data* au contribuit: Uniunea Femeilor Române Unite (prin dna E. Hopârteanu): 1030 Lei; Of. protop. român unit din Mediaș și preoțimea tractuală: 525 Lei; Of. parohial rom. unit din Sighișoara: 300 Lei; Of. paroh. rom. unit Gîgoreștii Turdei: 125 Lei; pâr. Greg. Tecșa, contabil arhidiecezan: 100 Lei; d. M. Natea, inv. Lăscud, 100 Lei; Of. parohial român unit Sânger: 100 Lei; Of. paroh. rom. unit, Bilbor: 70 Lei; pâr. Dr. Leon Sârbu, prof. de religie, Blaj: 50 Lei. — Tuturor donatorilor menționați li-se exprimă și pe această cale cele mai călduroase mulțumite. — *Curatorul bisericesc.*

Citiți și răspândiți „UNIREA”